

Simülasyonla Eğitimde Kullanılan Öğrenci Memnuniyeti ve Öğrenmede Kendine Güven Ölçeği'nin Türkçe'ye Uyarlanması

The Turkish Adaptation of the Student Satisfaction and Self-Confidence in Learning Scale Used in Simulation Education

Pelin KARAÇAY¹, Hatice KAYA²

İletişim/ Correspondence: Pelin KARAÇAY Adres/ Address: Koç Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Hemşirelik Esasları AD. İstanbul
Tel: 0212 3112601 E-mail: pkaracay@ku.edu.tr

ÖZ

Amaç: Çalışma, Ulusal Hemşirelik Birliği (NLN) tarafından yayınlanan "Öğrenci Memnuniyeti ve Öğrenmede Kendine Güven Ölçeği"nin Türkçe formunun geçerlik ve güvenilirliğini incelemek amacıyla gerçekleştirildi.

Yöntem: Metodolojik araştırma tipinde planlanan çalışma iki aşamada gerçekleştirildi. Birinci aşamada, ölçeğin dil eşdeğerliği çeviri-geri çeviri teknikleri kullanılarak yapıldı. Kapsam geçerliğini değerlendirmek üzere simülasyon konusunda uzman öğretim elemanının görüşüne sunuldu ve alınan uzman görüşleri Kapsam Geçerlik İndeksi ile değerlendirildi. İkinci aşamada, ölçeğin güvenilirliği değerlendirildi. Bu aşama, Haziran-Kasım 2015 tarihleri arasında bir hemşirelik yüksek okulunda simülasyonla eğitim gören, çalışmaya katılmaya gönüllü, 120 öğrenci ile gerçekleştirildi. Ölçeğin zamana göre değişmezliği, Cronbach Alfa katsayısı ve madde analizi ile güvenilirliği değerlendirildi. Yapı geçerliği için doğrulayıcı faktör analizi yapıldı.

Bulgular: Ölçeğin Türkçe formunun kapsam geçerliği uygundu (KGI=0.87). Modifikasyon sonrası modelin iyi bir uyuma sahip olduğu saptandı. Ölçeğin Cronbach's Alpha katsayısı 0.88 olarak bulundu. Ölçekten 13. madde çıkarıldığında Cronbach's Alpha katsayısı 0.90'a yükseldi. Ölçeğin test-tekrar test yöntemiyle elde edilen genel toplam puanlarının sınıf içi korelasyon katsayısı (ICC) 0.50 olarak bulundu.

Sonuç: Öğrenci Memnuniyeti ve Öğrenmede Kendine Güven Ölçeği'nin Türkçe formunun ülkemizde hemşirelik uygulama ve araştırmalarında kullanılabilecek geçerli ve güvenilir bir araç olduğu saptandı.

Anahtar Kelimeler: Simülasyon, öğrenci memnuniyeti, kendine güven, ölçek geçerlik ve güvenilirliği.

ABSTRACT

Aim: The aim of this study is to determine the reliability and validity of the Turkish version of the "Student Satisfaction and Self Confidence in Learning" scale published by the National League for Nursing.

Method: This methodological study was conducted in two stages. In the first stage, the language adaptation of the scale to Turkish was performed via back-translation. To evaluate content validity, the scale was reviewed by nursing faculty members who were experts in simulation education. The content validity index was calculated based on these experts' opinions. In the second stage, the reliability of the scale was evaluated. From June to November 2015, 120 nursing students who had previous experience with simulation volunteered to participate in the study. At this stage, test-retest reliability, Cronbach's alpha coefficient and item-total correlations were evaluated. The construct validity of the scale was done using confirmatory factor analysis.

Results: The content validity index of the Turkish version of the scale was appropriate (CVI= 0.87). After modification, it was found that the model was a good fit. Cronbach's Alpha coefficient was 0.88. Removal of item 13 would have improved alpha to 0.90. test-retest intraclass correlation coefficient was 0.50.

Conclusion: The results of this study determined that the Turkish version of the "Student Satisfaction and Self Confidence in Learning Scale" was valid and reliable and could be used in nursing research and practice in Turkey.

Keywords: Simulation, student satisfaction, self-confidence, scale reliability and validity.

¹Öğr. Gör. Koç Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, İstanbul/ TURKEY, ²Doç. Dr. İstanbul Üniversitesi Florence Nightingale Hemşirelik Fakültesi, İstanbul/ TURKEY.

Yazının gönderilme tarihi: 19.04.2016

Yazının basım için kabul tarihi: 09.06.2017

doi: 10.17672/fnhd.53359

GİRİŞ

Hemşirelik eğitiminde simülasyon; karar verme, kritik düşünme, ekip çalışması ve iletişim becerilerinin geliştirilmesi gibi psikomotor becerilerin geliştirilmesinde kullanılan güvenilir eğitim yöntemlerinden biridir. Hasta güvenliğinin çok önemli hale gelmesi, eğitmeni başına düşen öğrenci sayısının yüksek olması, hemşirelik öğrencilerine uygulama yapabilecekleri uygun klinik alanlar bulmakta zorlanması, klinik koşulların kontrol edilememesi ve birçok sağlık disiplininin bir arada olduğu yoğun klinik ortamlardan dolayı öğrenmenin en üst düzeye gelmesi zorlaşmaktadır (Norman 2012; Parsh 2010).

Ülkemizde hemşirelik lisans programlarına alınan öğrenci sayıları giderek artmaktadır. Hemşire eğitmeni başına düşen öğrenci sayısının 1996-1997 yılında 58, 2015-2016 yılında 74 olduğu bildirilmektedir. Bu oran, dünyadaki standartların çok üzerindedir. Bu nedenle, kaliteli hemşirelik bakımı verecek hemşirelerin yetişmesinde zorluklar yaşanmaktadır (Kocaman ve Arslan Yürümezoğlu 2015). Dünya Sağlık Örgütü'nün 2011'deki raporu hasta güvenliğinin geliştirilmesi için hemşirelik öğrencilerinin gerçek yaşama hazırlanmalarında öğrenci merkezli ve yeni nesilin öğrenme tarzına uygun olan simülasyon eğitim yönteminin kullanılmasını önermektedir (WHO 2011).

Simülasyonun hemşirelik öğrencilerinin öğrenme çıktıları üzerinde olumlu etkileri vardır. Araştırmalar simülasyonun hemşirelik öğrencilerinin bilgi düzeyini (Hoffmann, O'Donnell ve Kim 2007), eleştirel düşünme becerilerini (Sullivan-Mann, Perron ve Fellner 2009), kendilerine güvenlerini (Bambini, Washburn ve Perkins 2009; Brown ve Chronister 2009; Cant ve Cooper 2010; Howard, Englert, Kameg ve Perozzi 2011; Jeffries ve Rizzolo 2006; Mould, White ve Gallagher 2011; Smith ve Roehrs 2009), öğrenci (Cant ve Cooper 2010; Howard ve ark. 2011; Jeffries ve Rizzolo 2006; Mould ve ark. 2011; Smith ve Roehrs 2009) ve eğitmeni memnuniyetini artırabileceğini (Garrett, MacPhee ve Jackson 2011; Howard ve ark. 2011), simülasyon sayesinde hasta ve ailesi ile iletişimin öne-

minin farkına vardıklarını göstermektedir (Bambini ve ark. 2009). Ayrıca Hemşirelik Eyalet Kurulları Ulusal Konseyi (National Council of State Boards of Nursing-NCSBN) çalışma grubu tarafından yapılan randomize kontrollü çalışma simülasyonla ilgili önemli veriler sağlamaktadır. Bu çalışmada, klinik ve simülasyon eğitimi karşılaştırılmış ve gerekli koşullar sağlandığında klinik uygulamanın %50'sinin kaliteli simülasyonların yerine sayılabileceğine dair önemli kanıtlar ortaya konulmuştur (Hayden, Smiley ve Alexander 2014).

Son yıllarda Türkiye'de hemşirelik okullarında özellikle gerçekliği yüksek simülasyon eğitim yönteminin kullanımı yaygınlaşmaya başlanmıştır. Ancak bu eğitim yönteminin Türkiye'deki hemşirelik öğrencilerinin öğrenme çıktıları üzerine etkisi bilinmemektedir. Bu ölçeğin, hemşirelik öğrencilerinin simülasyon eğitim yönteminden memnuniyetlerini ve kendine güvenlerini ölçmeyi sağlayarak hemşirelik eğitimine katkıda bulunması hedeflenmiştir.

Çalışma, "Öğrenci Memnuniyeti ve Öğrenmede Kendine Güven Ölçeği"nin Türkçe formunun geçerlik ve güvenilirliğini incelemek amacı ile metodolojik türde planlandı. Bu ölçeğin seçilme nedeni Türkiye'de simülasyon eğitim yönteminden memnuniyeti ve kendine güveni ölçen hiçbir geçerli ve güvenilir değerlendirme aracının olmamasıdır.

YÖNTEM

Araştırmanın Tipi

Bu çalışma, metodolojik türde planlandı.

Araştırma Evreni ve Örneklemi

Araştırma Haziran-Kasım 2015 tarihleri arasında İstanbul'daki bir hemşirelik yüksekokulunda yürütüldü. Araştırmanın örneklemini simülasyonla eğitim gören ve çalışmaya katılmaya gönüllü 120 öğrenci oluşturdu. Örneklem sayısını belirlerken, metodolojik araştırmalar için önerilen örneklem büyüklüğünün ölçek madde sayısının 5-10 kat fazlası olmasından yola çıkarak, 13 maddelik ölçek için 120 öğrencinin yeterli olacağına karar verildi.

Veri Toplama Araçları ve Verilerin Toplanması

Öğrenci Bilgi Formu: Öğrencilerin yaş, cinsiyet ve kaçınıcı sınıf olduklarının sorulduğu bir formdur.

Öğrenci Memnuniyeti ve Öğrenmede Kendine Güven Ölçeği: Öğrencilerin simülasyonla ilgili tutum ve inançlarını ölçmek için yaygın olarak kullanılan ölçek Ulusal Hemşirelik Birliği (National League for Nurses=NLN) tarafından yayınlanmıştır (Franklin, Burns ve Lee 2014). “Öğrenmeden memnuniyet” ve “kendine güven” olmak üzere iki alt boyut ve toplam 13 maddeden oluşmaktadır. Öğrenmeden memnuniyet alt boyutunda; öğretim yönteminden memnuniyet, öğrenme materyallerinin çeşitliliği, kolaylaştırma, motivasyon ve genel olarak simülasyonun uygunluğunu ölçen beş madde, kendine güven alt boyutunda; kapsam yeterliliğinde özgüven, içerik gerekliliği, beceri geliştirme, mevcut kaynaklar ve simülasyondaki klinik problemleri çözebilmek için nasıl yardım alınacağı ile ilgili bilgi olmak üzere sekiz alt madde yer almaktadır. Ölçekte 13.cü madde ters olarak kodlanmıştır. Cevap seçenekleri ise 5= Kesinlikle katılıyorum, 4=Katılıyorum, 3=Kararsızım: Ne katılıyorum ne de katılmıyorum, 2=Katılmıyorum, 1=Kesinlikle katılmıyorum şeklindedir. Katılımcıdan her bir madde için fikirlerini en iyi ifade eden rakamı işaretlemesi istenir (Franklin ve ark. 2014; Jeffries ve Rizzolo 2006). Alınan puan ölçeğin maddelerinin toplamından elde edilmektedir. Ölçekten toplam alınabilecek en yüksek puan 65, en düşük puan 13'tür. Ölçeğin toplamından alınabilecek yüksek puan, yüksek memnuniyeti ve kendine güveni ifade etmektedir. Ölçeğin iç tutarlılık katsayısı 0.94 olarak bulunmuştur (Franklin ve ark. 2014).

Ölçeğin Dil Eşdeğerliği

Ölçeğin Türk diline uyarlanması için, profesyonel çevirmen olarak görev yapan dört uzman tarafından İngilizceden Türkçe'ye çevrildi. Türkçe'ye çevrilen formun geri çevirisi her iki dili iyi bilen 2 uzman tarafından yapıldı. Türkçe ve İngilizce ifadeler karşılaştırılarak, sorunlu ifadeler düzeltildi. Ölçeğin Türkçe formu kapsam geçerliği için simülasyon konusunda uzman beş öğretim üyesinin görüşüne sunuldu. Uz-

man görüşlerini değerlendirmek için Kapsam Geçerlik İndeksi (KGİ) kullanıldı. Öğretim üyelerinin her bir maddeyi 1 “uygun değil”, 2 “biraz uygun”, 3 “uygun”, 4 “çok uygun” şeklinde puan vererek değerlendirmeleri istendi. Ölçekteki maddeler için verilen puanlar toplam uzman sayısına bölünerek KGİ hesaplandı. Ölçekteki tüm maddeler için KGİ ortalaması 0.87 bulundu. On üç maddeli ve likert tipindeki ölçeğin dil çeviri ve kapsam geçerliği çalışmalarından sonra ölçeğin anlaşılabilirliğini test etmek için 10 öğrenci ile ön çalışması yapıldı. Bu uygulama sonrası ölçekte herhangi bir değişiklik yapılmadı.

Verilerin Toplanması: Ölçek hemşirelik öğrencilerine dağıtıldı, gerekli açıklamalar yapıldı ve formu doldurmaları istenip toplandı. Zamana göre değişmezliği incelemek amacıyla ayrıca 30 kişiye 2 hafta aralıklarla ölçek tekrar uygulandı. Ölçeğin doldurulması yaklaşık 5-10 dakika sürdü.

Araştırmanın Etik Boyutu

“Öğrenci Memnuniyeti ve Öğrenmede Kendine Güven Ölçeği”nin Türkçe formunun geçerlik ve güvenilirlik çalışmasını yapabilmek için Ulusal Hemşirelik Birliği'nden yazılı izin, Koç Üniversitesi Etik Kurulu'ndan etik onay, çalışmanın yürütülebilmesi için yükseköğretim müdürlüğünden yazılı izin alındı. Çalışmaya katılımda gönüllülük ilkesine özen gösterilerek, örneklem grubunu oluşturan hemşirelik lisans öğrencilerinden, çalışmanın amacı, kendilerinden ne beklediği konusunda bilgilendirme sonrası yazılı ve sözlü onamları alındı.

Verilerin Değerlendirilmesi

Çalışmada elde edilen bulgular değerlendirilirken, istatistiksel analizler için IBM SPSS Statistics 22 ve LISREL 9.2 (IBM SPSS, Türkiye) programları kullanıldı. Çalışma verileri değerlendirilirken parametrelerin normal dağılıma uygunluğu Shapiro Wilks testi ile değerlendirildi. Çalışma verileri değerlendirilirken tanımlayıcı istatistiksel metodlar (Ortalama, Standart sapma, Frekans) kullanıldı. Ölçeğin yapı geçerliliği için Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) uygulandı.

Güvenirlilik analizinde iç tutarlılık analizi için Cronbach Alfa çözümlenmesi, madde toplam puan korelasyonu için Pearson korelasyon analizi kullanıldı. Tekrar test güvenirliliği için Sınıf içi Korelasyon Katsayısı (ICC) kullanıldı. Anlamlılık $p < 0.05$ düzeyinde değerlendirildi.

Araştırmanın Sınırlılıklar

Simülasyon eğitim yöntemini kullanan bir hemşirelik yüksek okulunda ve 120 öğrenci ile yapılmış olması bu çalışmanın sınırlılığıdır.

BULGULAR

Örneklem Özellikleri

Araştırma grubunu oluşturan öğrencilerin yaş ortalamasının 21 ± 1.33 (yaş aralığı: 19-24), %92.5'inin kadın, %41.7'sinin ikinci sınıf öğrencisi olduğu belirlendi.

Öğrencilerin 13 maddeye ilişkin görüşlerinin dağılımı Tablo 1'de verildi. Öğrencilerin büyük çoğunluğu sorulara "katılıyorum" ve "kesinlikle katılıyorum" cevaplarını vererek genel olarak aldıkları simülasyon eğitiminden memnun olduklarını belirtti.

Ölçek maddelerinin madde toplam korelasyon değerlerine bakıldığında genel olarak maddelerin korelasyon değerlerinin yüksek olduğu görülmekle birlikte 13. maddenin, madde toplam korelasyonu oldukça düşük bulundu. Ayrıca 13. maddenin standart sapması da diğer maddelere göre yüksektir. Ölçeğin iç tutarlılık katsayısı (Cronbach's Alpha) 0.88 olarak bulundu. Ölçekten 13. madde çıkarıldıktan sonra ölçeğin iç tutarlılık katsayısı 0.90'a yükseldi.

Ölçeğin Geçerliliği

Tablo 2. Uyum İndeksi Kriter Değerleri ile Analiz Değerlerine İlişkin Değerlendirmeler

	Uyum İndeksi Kriter Değerler	Modifikasyon Öncesi DFA	Modifikasyon Sonrası DFA
NC (χ^2/sd)	≤ 2.5 = mükemmel uyum	2.069	1.284
RMSEA	≤ 0.05 = mükemmel uyum	0.094	0.049
CFI	≥ 0.90 iyi uyum	0.793	0.976
NFI	1= mükemmel uyum	0.761	0.911
NNFI	1= mükemmel uyum	0.742	0.971
GFI	≥ 0.90	0.771	0.922

Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA)

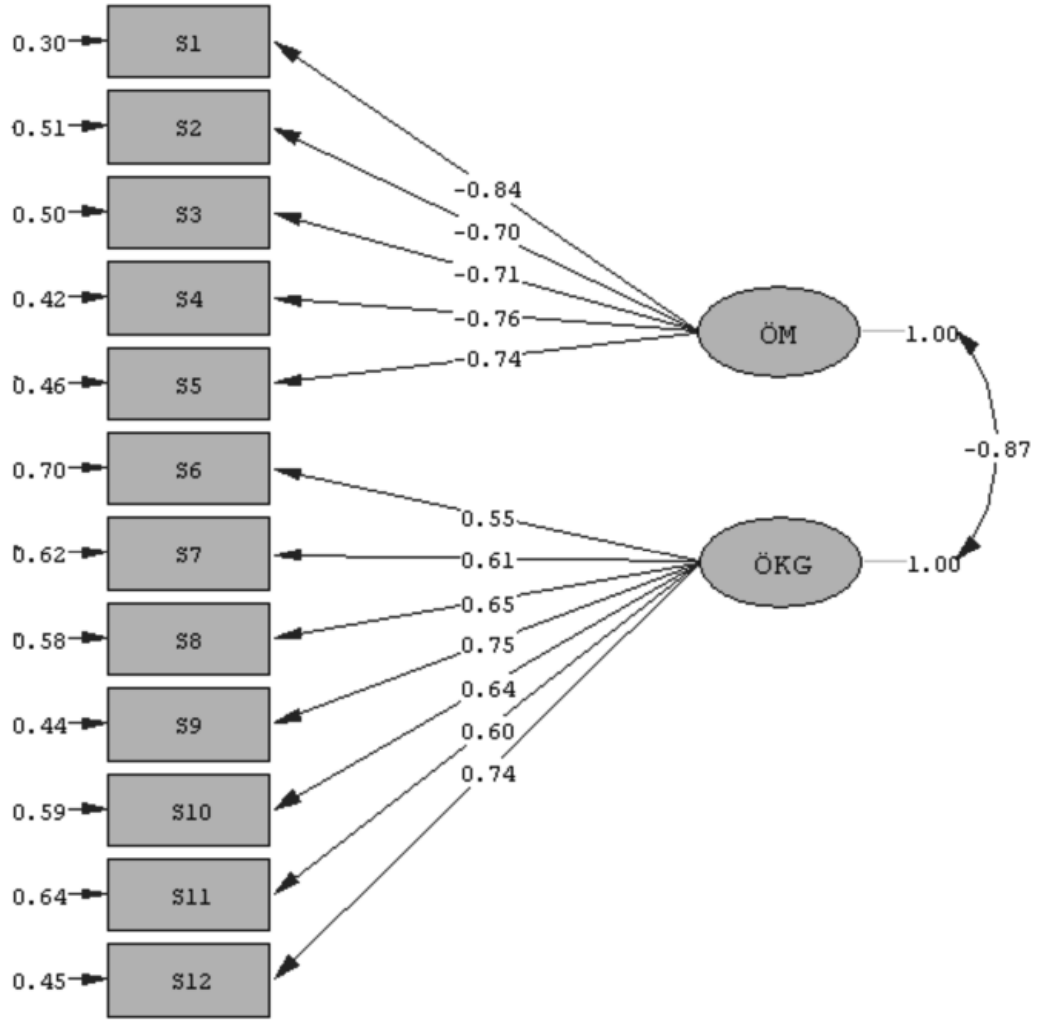
"Öğrenci Memnuniyeti ve Öğrenmede Kendine Güven" Türkçe Formu için DFA iki aşamada yapıldı.

Modifikasyon öncesi DFA: İlk aşamada ölçeğin orjinal hali baz alınarak değerlendirme yapıldı. Elde edilen uyum indeksi değerleri, model ile örneklemeden elde edilen verinin iyi bir uyuma sahip olmadığını göstermektedir. Analiz sonuçlarına göre Ki-Kare İyilik Uyum ($\chi^2 (65) = 134.49$, Normlaştırılmış Ki-Kare (NC)= 2.069, Karşılaştırmalı Uyum İndeksi CFI= 0.793, Yaklaşık Hataların Ortalama Karekökü (RMSEA)= 0.094, Normlaştırılmış Uyum İndeksi (NFI)= 0.761, Normlaştırılmamış Uyum İndeksi (NNFI)= 0.742, İyilik Uyum İndeksi (GFI)= 0.771 olarak bulundu (Tablo 2). Uyum indekslerine göre modelin iyi bir uyuma sahip olmadığı görülmektedir. Modelin uyumluluğunu geliştirmek amacıyla bir sonraki aşamada bazı maddeler arasında modifikasyonlar yapıldı.

Modifikasyon sonrası DFA: Modifikasyon öncesi modelin uyumluluğunu arttırmak amacıyla modifikasyon indeksleri incelendi ve bu doğrultuda 2 ile 5. maddeler arasında, 5 ile 8. maddeler arasında ve 7. ve 8. maddeler arasında programın öneri olarak sunduğu modifikasyonlar yapıldı. Modifikasyon sonrasındaki analiz sonuçlarına göre Ki-Kare İyilik Uyum ($\chi^2 (50) = 64.23$, Normlaştırılmış Ki-Kare (NC) = 1.284, Karşılaştırmalı Uyum İndeksi CFI = 0.976, Yaklaşık Hataların Ortalama Karekökü (RMSEA)= 0.049, Normlaştırılmış Uyum İndeksi (NFI)= 0.911, Normlaştırılmamış Uyum İndeksi (NNFI)= 0.971, İyilik Uyum İndeksi (GFI)= 0.922 olarak saptandı (Şekil 1).

Tablo 1. Öğrenci Memnuniyeti ve Öğrenmede Kendine Güven Ölçeğinin Madde Analizi Sonuçları (N=120)

	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	Ort±SS	Madde Toplam Korelasyonu
M1: Simülasyonda kullanılan öğretim yöntemleri yararlı ve etkiliydi.	0 (%0)	1 (%0.8)	3 (%2.5)	44 (%36.7)	72 (%60)	4.56±0.59	0.730
M2: Simülasyon dahili ve cerrahi alanlardaki öğrenmemi geliştirmek için çok çeşitli öğrenme materyalleri ve aktiviteleri sağladı.	0 (%0)	5 (%4.2)	8 (%6.7)	53 (%44.2)	54 (%45)	4.3±0.77	0.601
M3: Eğitimcinin simülasyonu öğrete yönteminden hoşlandım.	0 (%0)	3 (%2.5)	7 (%5.8)	38 (%31.7)	72 (%60)	4.49±0.72	0.619
M4: Simülasyonda kullanılan öğretim materyalleri motive ediciydi ve öğrenmeye yardımcı oldu.	0 (%0)	2 (%1.7)	4 (%3.3)	44 (%36.7)	70 (%58.3)	4.52±0.65	0.698
M5: Eğitimcinin simülasyonu öğrete tarzı benim öğrenme tarzıma uygundu.	0 (%0)	3 (%2.5)	13 (%10.8)	48 (%40)	56 (%46.7)	4.31±0.76	0.611
M6: Eğitimcinin bana sunduğu simülasyon uygulamasının içeriğini tam olarak öğrendiğimden eminim.	0 (%0)	1 (%0.8)	16 (%13.3)	63 (%52.5)	40 (%33.3)	4.18±0.69	0.523
M7: Bu simülasyon dahili ve cerrahi alanları öğrenmem için gerekli kritik bilgi içeriğini kapsadığından eminim.	0 (%0)	3 (%2.5)	18 (%15)	62 (%51.7)	37 (%30.8)	4.11±0.74	0.589
M8: Klinik alandaki sorumluluklarımı yerine getirmek için bu simülasyondan gerekli bilgileri edindiğime ve becerilerimi geliştirdiğimden eminim.	0 (%0)	0 (%0)	12 (%10)	63 (%52.6)	45 (%37.5)	4.28±0.63	0.635
M9: Eğitimcilerim bu simülasyonu öğretmek için yararlı kaynaklar kullandılar.	0 (%0)	2 (%1.7)	9 (%7.5)	49 (%40.8)	60 (%50)	4.39±0.7	0.679
M10: Bu simülasyondan ne öğrenmem gerektiğini bilmek öğrenci olarak benim sorumluluğumdur.	0 (%0)	8 (%6.7)	16 (%13.3)	44 (%36.7)	52 (%43.3)	4.17±0.9	0.592
M11: Simülasyondaki kavramları anlamadığımda nasıl yardım alacağımı biliyorum.	2 (%1.7)	2 (%1.7)	10 (%8.3)	50 (%41.7)	56 (%46.7)	4.3±0.83	0.545
M12: Bu becerilerin kritik yönlerini öğrenmek için simülasyonu nasıl kullanacağımı biliyorum.	0 (%0)	2 (%1.7)	23 (%19.2)	53 (%44.2)	42 (%35)	4.13±0.77	0.692
M13: Ders zamanı boyunca simülasyon uygulamasının içeriği ile ilgili ne öğrenmem gerektiğini söylemek eğitimcinin sorumluluğudur.	2 (%1.7)	5 (%4.2)	16 (%13.3)	38 (%31.7)	59 (%49.2)	4.23±0.95	0.179

Chi-Square=64.23, df=50, P-value=0.08501, RMSEA=0.049

Şekil 1. Doğrulanana Modele İlişkin Yol Diyagramı (Standardized Solution)

Güvenirlilik Sonuçları

Ölçeğin öğrenci memnuniyeti alt boyutunun puanları 10 ile 25 arasında değişmekte olup, ortalaması 22.18 ± 2.77 , iç tutarlılık katsayısı 0.84'tür.

Tablo 3. Ölçek Alt Boyutlarının Puan Dağılımları ve İç Tutarlılıkları (N=120)

	Min-Maks	Ort±SS	Cronbach's Alpha (iç tutarlılık)
Öğrenci memnuniyeti	10-25	22.18±2.77	0.846
Öğrenmede kendine güven	17-35	29.55±3.77	0.838

Öğrenmede kendine güven alt boyutunun puanları 17 ile 35 arasında değişmekte olup, ortalaması 29.55 ± 3.77 , iç tutarlılık katsayısı 0.83'tür (Tablo 3).

Tablo 4. Ölçek Alt Boyutlarının Korelasyon Değerlendirmesi (N=120)

		Öğrenmede kendine güven
Öğrenci memnuniyeti	r	0.748
	p	0.001**

Pearson Korelasyon Analizi

** $p < 0.01$

Alt boyutlar arasında pozitif yönde, %74.8 düzeyinde ve istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmaktadır ($r=0.748$; $p=0.001$; $p < 0.01$) (Tablo 4).

Tablo 5. Ölçek Alt Boyut ve Toplam Puanlarının Test-Tekrar Test Korelasyonları (N=30)

	ICC	%95 CI		p
		Upper	Lower	
Öğrenci memnuniyeti	0.541	0.230	0.751	0.001**
Öğrenmede kendine güven	0.632	0.357	0.806	0.001**
Toplam	0.502	0.179	0.728	0.001**

Sınıf İçi Korelasyon Katsayısı (ICC)

** $p < 0.01$

Ölçeğin zamana göre değişmezliğini incelemek amacıyla 30 kişiye 2 hafta aralıklarla ölçek uygulandı ve sınıf içi korelasyon katsayısı (Intraclass Correlation Coefficient) hesaplandı. Buna göre öğrenci memnuniyeti alt boyutu puanlarının sınıf içi korelasyon katsayısı (ICC) 0.54 (ICC:0.54; %95 CI:0.23-0.75), öğrenmede kendine güven alt boyutu puanlarının sınıf içi korelasyon katsayısı (ICC) 0.63 (ICC:0.63; %95 CI:0.35-0.80), ölçek toplam puanlarının sınıf içi korelasyon katsayısı (ICC) 0.50 olarak saptandı (ICC:0.50; %95 CI:0.17-0.72) (Tablo 5).

TARTIŞMA

Simülasyon tüm dünyada uzun yıllardır kullanılan yaygın eğitim yöntemlerinden biridir. Türkiye'de de özellikle son yıllarda yaygın olarak kullanılmaya başlanmasına rağmen, bu eğitim yönteminden memnuniyeti ve öğrenmede kendine güveni ölçen bir değerlendirme aracı bulunmamaktadır. Bu çalışma "Öğrenci Memnuniyeti ve Öğrenmede Kendine Güven Ölçeği" Türkçe formunun geçerlik ve güvenilirliğini incelemek amacıyla gerçekleştirildi. Bir kültüre özgü geliştirilen ölçüm araçlarının farklı kültürlerde kullanılmadan önce dil eşdeğerliğinin sağlanması ve o toplum için geçerli güvenilir bir araç olup olmadığının değerlendirilmesi gerekir (Ercan ve Kan 2004). Bu amaçla, ölçeğin dil eşdeğerliği çeviri-geri çeviri yöntemiyle değerlendirildi ve maddelerin benzer olması nedeniyle dil eşdeğerliğinin sağlandığına karar verildi. Daha sonra, ölçeğin kapsam geçerliği için 5 öğretim üyesinin görüşü alındı ve KGİ ile değerlendirildi. Ölçeğin KGİ değeri 0.87 olarak bulundu. Bu değer, ölçeğin Türkçe

formunun kapsam geçerliğinin uygun olduğunu göstermektedir.

Bir ölçme aracının güvenilirliğini değerlendirmek için çeşitli yöntemler vardır, bunlardan biri de ölçeğin iç tutarlılığını incelemektir (Gozum ve Aksayan 2003). İç tutarlılık madde analizi Cronbach Alfa ile değerlendirildi. Bu çalışmada ölçeğin iç tutarlılık katsayısının 0.88, 13. madde dışında madde toplam korelasyon katsayılarının 0.50'nin üzerinde olduğu görüldü. Ölçekten 13. madde çıkarıldıktan sonra ölçeğin iç tutarlılık katsayısı 0.90'a yükseldi. Bu değerler, ölçeğin orijinal çalışmasından elde edilen değerlerle (Cronbach $\alpha=0.92$; ölçekten 13 madde çıkarıldığında Cronbach $\alpha=0.94$ 'e yükseldi) uyumlu olup ölçeğin iç tutarlılığının yüksek olduğunu ve güvenle kullanılabileceğini göstermektedir.

Ölçekte sadece 13. madde ters kodlanmıştır. Çalışmada bu maddenin toplam madde korelasyonu düşük bulundu. Bu sonuç, ölçeğin psikometrik çalışması ile de paralellik göstermektedir (Franklin ve ark. 2014).

Çalışmada ölçeğin öğrenci memnuniyeti alt boyutu için iç tutarlılık katsayısı 0.84, öğrenmede kendine güven alt boyutu için iç tutarlılık katsayısı 0.83 bulundu. Bu değerler, ölçeğin orijinal çalışmasındaki değerlerle (öğrenci memnuniyeti alt boyutu için iç tutarlılık katsayısı 0.92, öğrenmede kendine güven alt boyutu için 0.83) uyumlu olup ölçeğin alt boyutlarının da iç tutarlılığının yüksek olduğunu göstermektedir. Alt boyutlar arasında pozitif yönde %74.8 düzeyinde ve istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmaktadır ($r=0.748$; $p=0.001$; $p<0.01$).

Faktör analizi, diğer bir geçerlik ölçütü olup, ölçekteki maddelerin farklı boyutlar altında toplanıp toplanmayacağını değerlendirmeye yardımcı olur. Bu çalışmada ölçeğin orijinal şeklinin Türk kültüründe doğrulanıp doğrulanmadığını araştırmak amacıyla doğrulayıcı faktör analizi uygulandı. Doğrulayıcı faktör analizinde faktör madde yüklerinin 0.30 ve üzerinde olması beklenir. Doğrulayıcı faktör analizine göre ölçek maddelerinin faktör yükleri 0.30'un üzerindeydi. Modifikasyon öncesi modelin iyi bir uyuma sahip olmadığı görüldü. Bu nedenle ölçekte programın

sunduğu modifikasyonlar yapıldı. Modifikasyon sonrasındaki analiz sonuçlarına göre Ki-Kare İyilik Uyum ($\chi^2 (50) = 64.23$, Normlaştırılmış Ki-Kare (NC) = 1.284, Karşılaştırmalı Uyum İndeksi CFI= 0.976, Yaklaşık Hataların Ortalama Karekökü (RMSEA)= 0.049, Normlaştırılmış Uyum İndeksi (NFI)= 0.911, Normlaştırılmamış Uyum İndeksi (NNFI)= 0.971, İyilik Uyum İndeksi (GFI)= 0.922 olarak saptandı. Uyum indekslerine göre modelin uyumluluğu iyi derecede bulundu. Ölçeğin orijinal çalışmasında da modelin iyi bir uyuma sahip olmadığı ve bu nedenle modifikasyonlar yapılarak yeni bir model oluşturulduğu belirtilmektedir (Franklin ve ark. 2014).

Bir ölçeğin güvenilirliğini incelemenin bir yolu da zamana göre değişmezliğini değerlendirmektir. Bu amaçla en sık kullanılan yöntem test-tekrar test yöntemidir. (Gözüm ve Aksayan 2003). Bu çalışmada ölçeğin zamana göre değişmezliğini incelemek amacıyla 30 kişiye 2 hafta aralıklarla ölçek uygulandı ve sınıf içi korelasyon katsayısı hesaplandı. Buna göre öğrenci memnuniyeti alt boyutu puanlarının sınıf içi korelasyon katsayısı (ICC) 0.54 öğrenmede kendine güven alt boyutu puanlarının sınıf içi korelasyon katsayısı (ICC) 0.63, ölçek toplam puanlarının sınıf içi korelasyon katsayısı (ICC) 0.50 olarak saptandı. Söz konusu değerler, ölçeğin zamana karşı değişmezliğinin yeterli olduğunu göstermektedir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Öğrenci memnuniyeti ve öğrenmede kendine güven ölçeği, simülasyon eğitim yönteminden memnuniyeti ve öğrenmede kendine güveni ölçmede kullanılacak basit ve güvenilir bir araçtır. Bu araştırma sonuçları, 13 maddeden oluşan bu ölçeğin Türk toplumunda simülasyon eğitim yönteminden ve öğrenmede kendine güveni ölçebilecek geçerli ve güvenilir bir araç olduğunu ortaya koymuştur.

Bu sonuçlara dayanarak;

Hemşirelik öğrencilerinin simülasyon eğitim yönteminden memnuniyetlerini ve öğrenmede kendine güvenlerini ölçecek çok merkezli araştırmaların yapılması,

13. maddenin uzun ve ölçekte ters kodlanan tek madde olması nedeniyle öğrenciler tarafından anlaşılmadığı, bu nedenle yeniden revize edilerek çalışılması önerilmektedir.

KAYNAKLAR

- Bambini, D., Washburn, J., Perkins, R. (2009). Outcomes of clinical simulation for novice nursing students: Communication, confidence, clinical judgment. *Nursing Education Perspectives*, 30(2): 79-82.
- Brown, D., Chronister, C. (2009). The effect of simulation learning on critical thinking and self-confidence when incorporated into an electrocardiogram nursing course. *Clinical Simulation in Nursing*, 5(1): e45-e52.
- Cant, R. P., Cooper, S. J. (2010). Simulation based learning in nurse education: Systematic review. *Journal of Advanced Nursing*, 66(1): 3-15.
- Ercan, İ., Kan, İ. (2004). Ölçeklerde güvenilirlik ve geçerlik. *Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi*, 30(3): 211-216.
- Franklin, A. E., Burns, P., Lee, C. S. (2014). Psychometric testing on the NLN Student Satisfaction and Self-Confidence in Learning, Simulation Design Scale, and Educational Practices Questionnaire using a sample of pre-licensure novice nurses. *Nurse Education Today*, 34(10): 1298-1304.
- Garrett, B. M., MacPhee, M., Jackson, C. (2011). Implementing high-fidelity simulation in Canada: Reflections on 3 years of practice. *Nurse Education Today*, 31(7): 671-676.
- Gozum, S., Aksayan, S. (2003). A guide for transcultural adaptation of the scale II. Psychometric characteristics and crosscultural comparison. *The Turkish Journal of Research and Development in Nursing*, 5: 3-14.
- Hayden, J., Smiley, R., Alexander, M., Kardong-Edgren, S., Jeffries, P.R. (2014). The NCSBN National Simulation Study: A longitudinal, randomized, controlled study replacing clinical hours with simulation in prelicensure nursing education. *Journal of Nursing Regulation*, 5(2): 1-64.
- Hoffmann, R. L., O'Donnell, J. M., Kim, Y. (2007). The effects of human patient simulators on basic knowledge in critical care nursing with undergraduate senior baccalaureate nursing students. *Simulation in Healthcare*, 2(2): 110-114.
- Howard, V. M., Englert, N., Kameg, K., Perozzi, K. (2011). Integration of simulation across the undergraduate curriculum: Student and faculty perspectives. *Clinical Simulation in Nursing*, 7(1): e1-e10.
- Jeffries, P. R., Rizzolo, M. A. (2006). *Designing and Implementing Models for the Innovative Use of Simulation to Teach Nursing Care*

of Ill Adults and Children: A National, Multi-Site, Multi-Method Study. National League for Nursing, New York, NY.

Kocaman, G., Arslan-Yürümezoğlu, H. (2015). Türkiye'de hemşirelik eğitiminin durum analizi: Sayılarla hemşirelik eğitimi (1996-2015). *Journal of Higher Education & Science/ Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 5(3): 255-262.

Mould, J., White, H., Gallagher, R. (2011). Evaluation of a critical care simulation series for undergraduate nursing students. *Contemporary Nurse*, 38(1-2): 180-190.

Norman, J. (2012). Systematic review of the literature on simulation in nursing education. *The ABNF Journal: Official Journal of the Association of Black Nursing Faculty in Higher Education, Inc*, 23(2): 24.

Parsh, B. (2010). Characteristics of effective simulated clinical experience instructors: Interviews with undergraduate nursing students. *The Journal of Nursing Education*, 49(10): 569-572.

World Health Organization (WHO) (2011). Patient safety curriculum guide: Multi-professional edition, http://apps.who.int/iris/bitstream/10665/44641/1/9789241501958_eng.pdf, (15.02.2016).

Smith, S. J., Roehrs, C. J. (2009). High-fidelity simulation: Factors correlated with nursing student satisfaction and self-confidence. *Nursing Education Perspectives*, 30(2): 74-78.

Sullivan-Mann, J., Perron, C. A., Fellner, A. N. (2009). The effects of simulation on nursing students' critical thinking scores: A quantitative study. *Newborn and Infant Nursing Reviews*, 9(2): 111-116.